

Grundtvig-arkivet fasc.: 375.1-64.

Registreret af SJ d. / 195 .

Evt. enhedens nr.:

Antal sider: 272 .

Antal blade:

Format: kvart (hovedsagelig).

1. Titel el. kort indholdsangivelse:

Rigsdagstaler 1848-50 og enkelte andre dermed beslægtede optegnelser.

2. Papirsort (farve og evt. vandmærke): hvidt.

7. Ms.' første linie: Se nedenfor.

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): ingen

8. Ms.' sidste linie: Se nedenfor.

4. Ortografi:

9. Tryk el. benyttelse: Se nedenfor.

5. Andre ydre kriterier:

6. Indre kriterier (allusioner, citater m. m.):

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er):

11. Nr. i bibliografien:

Se nedenfor.

12. Indholdsregist:

Denne fascikel indeholder mss. til en mængde rigsdagstaler etc.; den overvejende del kan dateres, en mindre del er mere uvis. Alle taler er her af registrator blevet nummereret 1-64, og i det følgende anføres de enkelte mss. De udgør 3 grupper (som dog ikke markeres særskilt i den efterfølgende oversigt), idet mss. nr. 1-47 består af taler i den grundlovgivende rigsfor-samling 1848-49, nr. 48-56 rigsdagstaler 1850, medens nr. 57-64 udgør en mere usikker gruppe. Henvisningerne til talerne på tryk gælder for 1848-49's vedkommende "Beretning om Forhandlinger paa Rigsdagen 1848-49". Angående rigsdagstalerne fra og med 1850, så gælder henvisningerne altid "Rigsdagsti-dende". Disse 2 kilder opfattes overalt som underforstået, således at der kun angives spalte i vedkommende bind, ganske ligesom i bibliografien.

I oversigten anføres titel og førstelinie. Sidste linie anføres ikke, plads- og tidsbesparende grunde. Om forholdet mellem ms. og det tilsva-rende tryk gælder hovedreglen, at den trykte form afviger ofte betydeligt fra Gr.s manuskript; han har talt meget frit ud fra sine mss., hvilket i ik-

ke ringe grad har besværliggjort denne oversigts udarbejdelse.

O v e r s i g t.

1.

4 sider (1 læg).

Paa Rigsdagen

(8de Novbr)

Høistærede Formand! Det er mig en Glæde, at jeg ...
Tale d. 8. november 1848; trykt spalte 254-255.

2.

6 sider (1 læg + 1 blad)

Rigsdagen

(14. Novbr)

Høistærede Hr Formand! vel ...
Tale 14. november 1848; tr. sp. 318-319. - Side 5 og de første 6 linier af s. 6 er ikke brugt i talen.

3.

4 sider (1 læg)

Paa Rigsdagen

(16de Novbr 1848)

Høistærede Hr Krigsminister! ...
Skrevet til det lukkede møde 16. november 1848, som ikke refereredes i rigsdagens trykte beretning. (Dette møde er omtalt i sp. 338). Gr. har antagelig holdt talen, men det vides ikke med sikkerhed. I linie 6 på første side af ms. hentydes til et lukket møde den 11. november 1848, jf. hertil sp. 300 nederst.

4.

4 sider (1 læg).

Om den Slesvigske Sag

(17de Novbr 1848)

H. Hr. F. da jeg ved min Indtrædelse i denne ...
Tale 17. november 1848, tr. sp. 359-360, betydeligt forkortet. -
Ovenover overskriften i ms. har Gr. noteret forskellige småting.

5.

4 små oktavsider på 2 løse blade.

Rigsdagen

(17de Novbr)

Høistærede Hr Formand! ...

Denne tale synes ikke at være blevet holdt. - I ms. begynder talen midt på første side, på hvis øverste halvdel findes en overstreget tekst og øverst følgende ikke overstregede angivelse: Rigsdagen 9de Novbr 1848.

6.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(28de Novbr 1848)

Høistærede Hr Formand! Da Udkastet ...

Denne tale er ikke blevet holdt.

7.

2 sider.

Ingen titel eller dato osv.

Førstelinie: Skjøndt jeg hverken er af den Tro, at alle ...

Tale holdt 2. december 1848, trykt sp. 415 (fra nederste linie i denne) - 416 (indtil linie ca. 13-14 f.n.). På tryk er talen betydeligt længere end dette korte ms.

8.

8 sider (2 læg).

Rigsdagen

(9de Decbr 1848)

Høistærede Hr. Minister! ...

Det er (i) mine Øine en ...

Tale holdt 9. december 1848, tr. sp. 433-435.

9.

2 sider.

Rigsdagen 14de Decbr

Vistnok nok er det meget beklageligt, om ...

Tale 14. december 1848, tr. sp. 464-465, frit ændret.

10.

12 sider (3 læg).

Pag. 1-3 heraf udgør en tale for sig som følger:

Rigsdagen

(18de Decbr)

Dersom det var sandt, hvad man ...

Holdt 18. december, tr. sp. 493-494 (første trediedel).

Pag. 3 nederst - 10 incl. udgør ms. til en anden tale som følger

(20de Decbr)

Naar Spørgsmaalet om Forordningen ...

Tale holdt 21. (ikke 20.) december 1848, tr. sp. 588-590.

Pag. 11-12 har følgende titel og begyndelse:

Rigsdagen

(9de Jan)

Afviisning uden videre er meget lette ...

Udgør et ikke holdt indlæg, som Gr. vel har tænkt at fremsige d. 9. januar 1849 som svar på afvisningen i sp. 810 (6. januar 1849).

11.

2 sider.

Rigsdagen

(3die Jan)

Jeg har udbedt mig Tilladelse til ...

Tale, som ikke blev holdt; dog har slutningen lighed med slutningen af indlægget sp. 750-751 (3. januar 1849).

12.

6 sider (1 læg + 1 blad)

Rigsdagen

(6te Jan 1848.) ["1848" fejlskrivning af

Gr. for: "1849"]

Høistærede Hr Formand! vi veed det ...

Tale 6. januar 1849, tr. sp. 808-810 (fraregnet de 7 første linier i sp. 808). Også, lidt afvigende, i Danskeren 1849, 4-9 (13. januar). Teksten i Danskeren afviger lidt fra teksten i Rigsdagsberetningen, men har dog denne til grundlag. Teksten i Rigsdagsberetningen afviger noget fra det tilsvarende manuskript.

13.

8 sider (2 læg).

Rigsdagen

(16de Jan)

Høistærede Hr Formand! Uagtet jeg, som ...

Denne tekst går kun første side ned. Pag. 2 begynder øverst således:

Høistærede Hr Formand! jeg havde hardtad ...

Denne tekst ender pag. 6 midt, hvor et nyt afsnit begynder således:

(17de Jan)

Jeg har foreslaaet, at det vildfremmede ...

Teksten pag. 1 i ms. har tilknytning til, hvad der blev talt om den 16. januar 1849 i den grundlovgivende rigsforsamling, men Gr. fik ikke fremført sit indlæg, fordi en anden kom ham i forkøbet om samme emne, se sp. 901.

Teksten ms. pag. 2-6 svarer til spalte 919-921, tale 16. januar 1849 (fra sp. 919, tredienederste linie).

Teksten ms. p. 6 midt - 8 er ikke blevet holdt 17. januar som angivet. Den består i ms. af 2 dele, skilt ved en skillestreg midt på pag. 7, og den udgør 2 forskellige udkast til et indlæg om samme lille emne, nemlig Gr.s forslag om at erstatte det fremmede ord "Emanation" med det danske ord "Udstedelse". Det andet af disse udkast har Gr. holdt som del, nemlig slutningen, af talen 19. januar 1849, stykket i spalte 971 ("I Tankegangen ... Love"). Om det øvrige af denne tale, se næstfølgende (14).

14.

4 sider (1 læg).

Ingen titel; førstelinie: Det er gierne uægte Børn, som fødes i ... Pag. 1-2 af dette ms. genfindes frit i den lange tale, Gr. holdt 20. januar 1849, tr. sp. 1001-04. Jf. sp. 1002, linie 2-3 f.o. og ovenanførte førstelinie. Jf. også ms. p. 2 nederst, hvor Gr. omtaler sit ugeskrift Danskeren og sp. 1001 nederst, hvor Gr. gør det samme. Pag. 3 svarer til spalte 970, nederste afsnit, altså del af tale, holdt 19. januar 1849.

Pag. 4 svarer til linie 9-27 af Gr.s tale i sp. 1001, altså talen 20. januar 1849, jf. ovenfor.

15.

2 sider.

Rigsdagen

(24de Jan)

Ved Anbefalingen af mit Ændrings-For(slag) ...

Dette indlæg synes ikke at være blevet holdt hverken på anførte dato eller overhovedet under den lange debat om værnepligtssagen i januar 1849.

16.

2 enkeltblade (4 sider).

Rigsdagen
(27de Jan)

Man har i L.P.s [dvs. "Lighedsprincippets", S.J.] Navn bekæmpet og vil ...

Tale 27. januar 1849, tr. sp. 1200-01 (frit ændret i talen; sidste side af ms. næsten ikke benyttet).

17.

2 sider.

Rigsdagen
(29de Jan)

Blandt de mange besynderlige Ting, ...

Tale 29. januar 1849, tr. sp. 1236.

18.

6 sider (3 enkeltblade).

Rigsdagen
(3die Febr)

Idet jeg nu til Slutning ligesom fra ...

Tale 5. februar (ikke 3. februar) 1849, tr. sp. 1399-1401. NB Begyndelsen til talen i ms. svarer til sp. 1399, ca. linie 8 f.n. Hele det første afsnit af talen på tryk, altså sp. 1399 forfra ("Det er i Danmark vittigt nok bemærket, at ...") til linie 9 f.n. findes som p. 4 i ms. Til den trykte form svarer altså følgende rækkefølge af ms.-siderne: 4, 1, 2, 3, 5, 6.

19.

2 sider.

Rigsdagen
(6te Febr)

Spørgsmaalet om Grundlovens Behandling ...

Tale 6. februar 1849, tr. sp. 1432-33.

20.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(6te Febr)

Det offentlige Liv, især det offentlige Liv ...

Heraf er de 2 første sider ms. til tale 6. februar 1849, tr. sp. 1439. De 2 sidste sider udgør en tale senere på samme møde: sp. 1441.

21.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(7de Febr)

Kamp uden Seier, den kiender jeg ...

Fjerde side øverst har følgende titel og begyndelse:

Rigsdagen

(18 April)

Forsamlingen har været Vidne til, at jeg ...

Af disse 4 sider udgør de 2 første ms. til tale 7. februar 1849, tr. sp. 1453. - Tredie side udgør tale 12. februar, tr. sp. 1474-75. - Fjerde side udgør tale 19. (ikke 18.) april 1849, sp. 2722.

22.

2 sider.

Rigsdagen

(10de Febr)

Mine første levende Indtryk af ...

Tale 10. februar 1849, sp. 1457.

23.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(26de Febr)

Vi er af Kongen sammenkaldte og ...

Tale 26. februar, tr. sp. 1565-1566. - Ms. dækker dog kun det i sp. 1565 trykte.

24.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(27de Febr)

Det blev igaar vedtaget, at Grundlovens ...

Tale 27. februar 1849, tr. sp. 1594-96.

25.

8 sider (2 læg).

Rigsdagen

(1ste Marts)

Naar jeg fraraader de Udtryk i Grundloven ...

Tale på mødet den 2. (ikke 1.) marts 1849, sp. 1677-78. - De sidste 1½ side af ms. ikke benyttet i talen.

26.

2 sider.

Rigsdagen

(8de Marts)

Sagen er jo kortelig og klarlig den, at hos ...

Synes ikke egentlig at være holdt som tale, men indholdet er beslægtet med 2 andre taler, Gr. holdt på den anførte dag, og som er trykt sp. 1797f. og 1800f. - Sidste side er også noget beslægtet med Gr.s tale 13. marts, sp. 1885-88, spec. sp. 1888.

27.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(8de Marts)

Da disse nærmere Bestemmelser om ...

De 2 første sider udgør ms. til tale 8. marts 1849, tr. sp. 1803-04.-
De 2 sidste sider synes at være et udkast, en anden bearbejdelse af de 2 første.

28.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(9de Marts)

Da jeg stillede mig som ...

Denne tekst ender pag. 3 midt. Derefter nyt afsnit således:

19de April

Den Stadfæstelse af Kongelovens ...

Denne tekst ender på pag. 4 midt, derefter nyt afsnit med følgende overskrift og førstelinie:

8. Feb 1850.

Det er Ordene "maa være affattede i Lovsform" ...

Det første af disse tre stykker synes ikke at være holdt som tale (Gr. talte ikke 9. marts), men tanker derfra anførte Gr. i sin tale 8. marts, tr. sp. 1803-04, jf. nr. 27 her foran. Det andet afsnit (ms. fra p. 3 midt til 4 midt) udgør tale 20. april 1849, tr. sp. 2745-46. - Det tredie stykke (p. 4 nederste halvdel) udgør ms. til indlæg 8. februar 1850, tr. sp. 292 i Rigsdagstidende.

29.

6 sider (1 blad + 1 læg).

Rigsdagen

(13de Marts)

Da jeg raadte til at opsætte ...

Pag. 1-5 heraf udgør ms. til tale 13. marts 1849, sp. 1885-88. - Sidste ms.-side udgør begyndelsen til tale 23. marts 1849, tr. sp. 2127; (dog findes der ikke ms. til hele talen, og hele ms. er ikke benyttet til talen).

30.

8 sider (2 læg).

Rigsdagen

(15de Marts)

Jeg udtalte sidst min Overbeviisning, at ...

Tale 15. marts 1849, tr. sp. 1926-30, dog er talen i sin mundtlige (og altså trykte) form blevet udvidet en del (fra og med sp. 1926 nederst og talen ud); også begyndelsen er udvidet.

31.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(19de Marts)

Spørgsmaalet om Kamrene eller om ...

Tale 23. (ikke 19.) marts 1849. Som tale meget udvidet og frit ændret i forhold til ms. Ms. kan nogenlunde svare til sp. 2128, linie 17ff. f.o., - Begyndelsen af talen findes i ms. nr. 29, se ovenfor; (med "begyndelse" menes her sp. 2127, fra linie 28 f.n. til linie 5 f.n.).

32.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(24de Marts)

Det er idag den 24de Marts og hvad enten ...
Gr. talte ikke på mødet 24. marts 1849, og ms. ses ikke at være
blevet benyttet hverken ved dette eller ved et senere møde.

33.

2 sider.

Rigsdagen

(26de Marts)

Førend jeg gaaer videre, maa jeg, efter ...
Tale 26. marts 1849, sp. 2203-04 (til ca. linie 5-6 f.o.).

34.

12 sider (2 læg + 2 blade).

Rigsdagen

(29de Marts)

Jeg hørde i aftes et Foredrag af en ...
Denne tekst går til og med pag. 4. Derefter begyndes således:

Rigsdagen

(28de Marts)

Jeg har fra først af sagt Dem, at ...
Tale 29. marts 1849, sp. 2269-73. Trods ny begyndelse med afvigende
dato udgør alle 12 sider det fortløbende ms. til tale 29. marts!

35.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

(4de April)

Naar Flertallet af vore Nævninger ...
Tale 4. april 1849, sp. 2462, hvor betydeligt forkortet.

36.

2 sider. Ingen titel.

Førstelnie på den ene side (A):

Det er den altid vilkaarlige, derfor rædsomme ...
Udgør ms. til del af tale 13. april 1849, sp. 2585 og øverste linie

af 2586.

Førstelinie på den anden side (B):

Religjons-Frihed har vel hos alle os saa(kaldte) ...

Udgør ms. til del af tale 3. maj 1849, tr. sp. 3069-70. Kun visse enkeltheder fra ms. findes i den trykte tale.

37.

2 sider.

Rigsdagen

(24de April)

Ja. m.H. jeg behøver ikke at sige Dem, ...

Tale 25. (ikke 24.) april 1849, formiddagsmøde. Tr. sp. 2873-74 (meget frit eller nærmest fuldstændigt afvigende fra ms. bortset fra slutningsverset).

Begyndelsen af dette ms. benyttede Gr. senere i en tale 16. maj 1849, tr. sp. 3370f. Se også nr. 61 i det følgende.

38.

2 sider.

Rigsdagen

(25de April)

Førend jeg siger det Par Ord jeg pleier ...

Tale 25. april 1849, sp. 2879 (hvor Gr. under sit indlæg afbrødes af formanden, hvorved det kom til et lille ordskifte, inden talen fortsattes).

39.

4 sider.

Rigsdagen

(1ste Mai)

Den foreslaaede Maade at sam(mensætte) ...

Dette afsnit går til p. 3 midt, hvorefter et nyt begynder som følger:
(2den Mai)

Om man ikke satte megen høi Priis paa ...

Første 2½ sider udgør tekst til tale 1. maj 1849, sp. 2985-86. Et udkast til en del af denne tale, se næstfølgende (nr. 40). - Sidste 1½ side udgør udkast til tale 2. maj 1849, men som ikke blev benyttet, idet Gr. skrev en ny tekst, se næstfølgende.

40.

4 sider.

Rigsdagen
(2den Mai)

Naar jeg har foreslaaet enten slet ikke ...
Denne tekst fylder de 3 første sider i ms. På den fjerde side øverst
begynder et nyt stykke således:

Rigsdagen
(1ste Mai)

Da det fra Begyndelsen har været mit Skøn ...
De første 3 sider udgør ms. til tale 2. maj 1849, sp. 3037-38. (Et
ikke benyttet udkast dertil, se nr. 39 ovenfor). - Sidste side udgør
udkast til del af tale, nemlig slutningen af tale 1. maj 1849, sp.
2986 (sidste afsnit i denne); Gr. benyttede ikke udkastet i denne
form, men omskrev det, se nr. 39 her foran.

41.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen
(5te Mai)

Jeg maa stemme for Udkastet ...
Første 2 sider udgør ms. til indlæg 5. maj 1849, tr. sp. 3089. Sidste
2 sider udgør ms. til indlæg senere på samme møde: sp. 3101-02.

42.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen
(7de Mai)

Jeg tør vist nok ikke forudsætte ...
Tale 7. maj 1849, sp. 3135-36.

43.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

Istedenfor den iiskolde Par om Trykkefriheden, ...
Ingen dato i ms.; udgør tale 9. maj 1849, sp. 3219-20. - "Par" bety-
der Paragraf.

44.

4 sider (2 enkeltblade).

Rigsdagen
(10de Mai)

Udkastet siger: enhver i Lovgivningen til ...
Dette afsnit går til pag. 3, første to trediedel af denne. Derefter
fortsættes som følger:

11te Mai

Jeg har altid spaaet Danmark og vil ...
Det første stykke er ms. til tale 10. maj 1849, sp. 3233-34. - Sid-
ste afsnit ms. til tale 11. maj 1849, sp. 3268 (meget frit).

45.

4 sider (1 læg). Ingen titel; første linie:

Jeg behøver ikke her at udvikle ...
Dette afsnit går til p. 2 ned. Derefter p. 3 øverst:

12te Mai

Da jeg i aftes tog mit Forslag tilbage ...
De første 2 sider er tale 11. maj 1849, sp. 3287-88. - De 2 sidste
sider er ms. til uholdt tale 12. maj 1849. Der holdtes ingen rigs-
dagsmøder den dag, og Gr. synes ikke at have benyttet talen senere.

46.

4 oktavsider (1 oktavlæg).

2den Febr

Majeståtens folkelige ...
Dette afsnit ender p. 2 nederst; p. 3 øverst begynder således:

8de Febr

Da den ærede Ordf. henviste mig ...
Ms. p. 1-2 er tale 2. februar 1850, sp. 55-56.
Ms. p. 3-4 udgør grundlaget for talen 9. (ikke 8.) februar 1850, sp.
345-347. (Talen er meget længere end i ms.).

47.

4 sider (1 læg).

P. 1 har øverst midt tallet 34., hvorefter følgende førstelinie:

Det er den Bestemmelse at et Medlem, ...
Afsnittet ender omtrent midt på p. 2, hvor der begynder et nyt af-
snit med overskriften: 35. og følgende førstelinie:

Jeg har ønsket at hele denne [derefter et ord, hvis læsning er usikker] ...

De 3 første sider af ms. er grundlag til tale 6. februar 1850, sp. 225-227. (Tallene "34" og "35", der i ms. står som en slags overskrifter, angiver blot de paragraffer i forretningsordenen, hvis udkast behandledes på mødet). Sidste side udgør begyndelsen til tale 21. februar 1850 og har følgende førstelinie:

Da R. for K 9 V igaar med ...

Denne tale tr. sp. 818-819. - Forkortelsen "R. for K 9 V" betyder "Rigsdagsmanden for Københavns 9. Valgdistrikt"; det er dog usikkert, om det sidste forkortelsesbogstav er et V.

48.

2 læg (8 sider); NB det andet læg skal placeres indlagt i det første.

14 Febr

Overalt hvor man har ansvarlige ...

Består af 2 udkast til samme tale, nemlig p. 1-5 øverst (linie 5 f.o.) og p. 5-8. - Udgør ms. til tale 16. (ikke 14.) februar 1850, sp. 608-609. Den sidstnævnte ms.-form kommer den trykte tale nærmest.

49.

2 sider. Ingen titel. Førstelinie:

Dersom det var i mit eget Navn, jeg idag skulde ...

Tale 22. marts 1850, sp. 2183-84.

50.

8 sider (2 læg).

Mai 25.

Jeg har før sagt om Dannekvind(erne) ...

Tale 24. (ikke 25.) maj 1850; tr. sp. 5169-74 (frit gengivet), dog mangler ms. til sidste halvanden spalte (5173-74). - Hele talen i Rigsdagstidende også aftrykt i Danskeren III, 1850, 339-347.

51.

4 sider (1 læg).

Invalide-Loven

(Maj 27)

Naar jeg idag og fremdeles, ligesom ...

Tale 27. maj 1850, sp. 5243-45.

52.

4 sider (1 læg). Ingen titel. Førstelinie:

Det er vel ikke nogen Rimelighed for, at ...

Ms. til ikke holdt tale, antagelig skrevet i juni 1850, foranlediget af ministeriets forslag om et hemmeligt møde, se Rigsdagstid. (1. session), sp. 6652 nederst (og -53 øverst), hvor udtrykket "Rigets hele politiske Stilling" bruges, jf. Gr. her i ms. p. 2 (venstre margin): "Rigets hele Stilling". Gr. oplyser, at han stemmer for mødets afholdelse. (Mødet fandt sted 24. juni 1850, se sp. 6885). På p. 3 i ms. sigter han til et hemmeligt møde "ifjor i Marts" og tænker dermed på mødet i den grundlovgivende rigsforsamling 24. marts 1849, se vedk. forhandlinger sp. 2145 øverst, linie 4-5 f.o.

53.

4 sider (1 læg). Kun tekst på de 3 første sider og 1 linie på fjerde side øverst. - Ingen titel. Øverste halvdel af 1. side er indklammet, men ikke overstreget. Førstelinien her lyder: Uagtet jeg tør forudsætte at hverken ... Midt på siden begynder teksten således:

Då her slet ikke spørges om om det ... [NB 2 "om" i ms.]

Tale 27. juni 1850, sp. 7073-74.

54.

4 sider (1 læg).

Presse-Loven

Da jeg ved den foreløbige Behandling ...

Er vistnok et kasseret førsteudkast til Gr.s store indlæg ved 1. behandling af presseloven 6. november 1850; sp. 859-867.

55.

2 sider, kun tekst på den ene side. Ved frarivning er dette stykke papir blevet noget mindre end en sædvanlig kvartside. Ingen tekst er dog tabt. Ingen titel; førstelinien lyder:

Då jeg engang ifjor, mens det endnu ...

Udgør et vistnok ikke benyttet udkast, skrevet i tilslutning til tale 6. november 1850 (jf. nr. 54). En nøjere undersøgelse må kunne opklare, om dette ms. er blevet benyttet eller ikke. I førstelinien hentyder Gr. til en forespørgsel "ifjor", se herom rigsdagsforhand-

tingerne 1848-49, sp. 1125 og 1441-42.

56.

Et sammenfoldet folioblad med optegnelser på begge sider.

Titel: Lov om Grændserne for Trykkefriheden. - Derefter begyndes med § 1, som har følgende førstelinie: Enhver Dansk Borger med ... Utrykt. - Rimeligvis udarbejdet i november eller december 1850, da folketinget behandlede lovforslaget om pressens brug (som blev til lov 3. januar 1851). Gr. tog ivrig del i debatten, og nærværende optegnelser er et forsøg på selv at forme et lovforslag, hvad dog Gr. intetsteds omtalte i sine taler. Det ændringsforslag til en af paragrafferne, han stillede (sp. 1446), har intet med disse optegnelser at gøre.

57.

4 sider (1 læg).

Rigsdagen

Hovedmanden for dette Forslag har un(der) ...

Udateret tale. - Indholdet sigter til et i den grundlovgivende forsamling fremsat ændringsforslag, der behandledes d. 1. november 1848, altså en uge før Gr. blev medlem af forsamlingen! Smlgn. begyndelsen her og sp. 166 i forhandlingerne 1848-49 (Mørk Hansens indlæg til sit ændringsforslag § 20, jf. sp. 143). Hvorledes dette skal forklares, er uvist. (Nævnte ændringsforslag forkastedes samme dag (1. november), jf. sp. 172).

58.

4 sider (1 læg). Ingen titel. Førstelinie:

Altsaa netop fordi jeg ikke er Kongs(mand) ...

Udateret tale (brudstykke). Måske skrevet til et af møderne 14. eller 18. december 1848, men ikke benyttet. - Enkeltheder er indgået i artikel i Danskeren I, 1848, 64lff., smlgn. p. 3 i ms. og s. 643 i Danskeren.

59.

8 sider (2 læg, A, B, indbyrdes afvigende med hensyn til papirfarve og størrelse). Udgør nogle af Gr. noterede ændringer, han kunde tænke sig at foretage i grundlovsudkastet, som blev forelagt den grundlovgivende forsamling d. 24. oktober 1848 og er trykt i forhandlingerne sp. 32-38. Gr. angiver i disse optegnelser en række §-numre

og foreslår derefter en anden ordlyd, en rettelse eller lignende. Merkeligt nok har sidste optegnelse i læg 2 overskriften: Til Par [dvs. Paragraf] 86, skønt grundlovsudkastet kun bestod af 80 paragraffer. Dog skal der måske læges "80" i stedet for "86", men indholdet af Gr.s dertil knyttede notat har intet at gøre med den virkelige paragraf 80.

60.

4 sider (2 enkeltblade: A, B). Ingen titel.

Førstelinie i A: Veed den Danske Sømagt ikke hvad ...

Førstelinie i B: Jeg veed ikke, om det vi har hørt af den ...

Synes at udgøre 2 udkast eller forstadier til en artikel i Danskeren II, 1849, s. 223-224 (14. april 1849).

61.

4 sider (1 læg). Ingen titel. Førstelinie:

Det ikke paa sin Vei og paa sin Viis ...

Første side er vel slutningen af et afsnit, hvortil begyndelsen ikke haves. Må være skrevet efter krigsafslutningen 1850. Gr. fremhæver, at vore nordiske naboer var de eneste, som virkelig viste os deltagelse i krigen.

Side 2-4 indeholder betragtninger over visse paragraffer i grundloven. Afsnittet nederste halvdel af p. 3 har lighed med del af tale 16.

maj 1849, sp. 3370f., jf. hertil også nr. 37 her foran.

62.

2 sider. Ingen titel. Førstelinie:

ufeilbarlig kiendes, og denne ...

Noget tilsvarende trykt er ikke fundet af registrator. Åndeligt beslægtet med afhandlinger i Danskeren (fx. III 785ff.).

63.

2 sider. Ingen titel. Førstelinie:

See, dette er jo, som alt hvad Samvittig(heden) ...

Noget tilsvarende trykt ikke fundet. - Som forrige (62).

64.

2 oktavsider (A, B, et oktavlæg).

Side A øverste halvdel. Førstelinie: Thomas Thaarup, hvorefter 2

vers, begyndende: "Sommerdag i Efterhøst". Disse vers er første gang trykt i C. J. Brandts Rim og Sange II (1849, juli), se bibl. nr. 953. Ms. synes at være formen hos Brandt.

Side A nederste halvdel og side B. Optegnelser vedrørende et par (mundtlige) ændringsforslag. Det er ikke opklaret, hvortil der sigtes med tallet "28", der står som en slags overskrift. (Kan ikke være paragraf i grundlovsudkastet og heller ikke i forretningsregulativet).

Begge vel fra 1849.